БАРЫ ДОЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИЙДАРА, ХОЛБОҺУНГ!

САНГА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААҺЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного комитета КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

№71 (3716) | 1969 сыл. Бэс ыйын 17 күнэ ОПТУОРУННЬУК | Тахсарыа 38-с сылга Сыаната 2 харчы

От хомуурugar бэлэми түргэтэтиэххэ

Общественнай сүөһү аҥылыгын бэлэмнэр коммит бу тирээн кэлэр. Бу дьаһуннаах уонна сүүнэ сүөлдьаах хампаанналары тоҕо тэрээһиннээхтих ыытыыллар улуу сирдьит В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылга туолуутун чиҥнитэр общественнай сүөһүнү интизиэ уонна кинилэр бородуукпуйаны ылыыга, итиннэ оку государствоҕа атыылаһыыны ороҕуоҥ үлэлиттэрэ ылыммыт обязательстволарын ситиһиилээхтик толоруу улахан тутулуктаах. Итиннэ Субуруускай аатынан совхоз Сылаҥнаах отделениетын рабочайдара таба ойдуулар. Ол да иҥин кинилэр былыр байыаларын ис кыахтарын толору туһанан, от хомуурун кэхтиэхтик ыытарга сорудьаннылар, ороҕуон баҕы колхозтааҕыларыгар уонна рабочайдарыгар ыҥырыы таһаардылар. Кинилэр барыта 45255 центнер оту бэлэмнээхтэрэ. Итиннэ 90 бырыһыанын атырдьах ыйын 20 күнүгэр диэри оттуохтара. Отторуон 85 бырыһыана бастыҥ хаачыстыбалаах буолуоҕа.

Сылаҥнар бу үтүөкүннэх бачыымнара сир ахсын кинэ ойоҕулу ылыах тустаах. Итиҥ быйыллы от хомуурун тэрээһиннээхтик уонна түргэн тэлгэнэхтик ыытыыга, онон туруорулуубут сорудуу кылайыылаахтык толорууга дьаһуннаах төбүүнэн буолуоҕа. Оттон ылыахтаах кирбиибит улахан. Ороҕуон үрдүнэн—41000 тонна от, 3850 тонна сэнилэс. Ол иҥигэр колхозтарыттан: Ленин аатынан—6500, Эрилик Эристин аатынан—11200, Калинин аатынан 3700, Карл Маркс аатынан—3600 тонна. Субуруускай аатынан совхоз 16000 т. оттуоҕа.

Быйылгы бу сорукпутун олохтоох киллэриҥэ бинир быһаарыылаах усулуобуйаҕа, хаһан да буоларын курдук, кинэхэ эрдэтэн үчүгэйдик бэлэмнэнии уонна окко бастакы күннэртэн маассабайдык киирии буолар. Оттон итиҥ бүтүнэ билиҥэ балаҕаннаабыт хайдаҕый? Мэлтох. Райсовет исполкомун соторуттаабыта буолан аастыт мунньахтар хаһаайыстыбалар салайааччылара итиҥ бойдэрэ билиннилэр. Итиҥ кэнэ окко туттуллар техниканы ремуонтаһыын Карл Маркс аатынан, Эрилик Эристин аатынан колхозтар эрэ сарадаабыттара. Ол да бытаанык барар. Хомуурга бэлэмнэнии ордуҥ Ленин аатынан, Калинин аатынан колхозтарга күүдэпэ. Хаһаайыстыбалар от үлэлиттэр бэлэмнээнилэриҥэ сүрүн итэҕэстэрэ ханныктарый? Техниканы уонна от тэриллэр ремуонтаһыын олус хойутаан сарадаабыт. Механизированнай звеноларга состаантара ситэ-хото сүүмэрдэнэ, кинилэргэ техника, сир сыһыарылла илик. Хойуһаны кэгэтиигэ, ыраастаахынга бириэмэтигэр быһаарылаах үлэ барбата. «Сельхозтехника» ороҕуоннаабы отделениета саҥа техниканы уонна саппаас чааны ардыгыгар бэлэмнэтиигэ таһаарда.

От хомуурugar бэлэмнэнии тиҥэх күннэрэ хаалбыстар. Онон баар итэҕэстэри туоратарга, бэлэмнэнии үлэ тэтимнэ мунгутуурдук түргэтэтэргэ ыкпаллаах дьаһаллары ылыы эрэйиллэр. Туох ханнык иннинэ барыы хаһаайыстыбалар салайааччылара бэс ыйын 25 күнүттэн окко киирэнни хаачыйыах тустаахтар. Ол иннитэн кинилэр бу нүннэрдэри сорудаларынан буолаллар:

—механизированнай, кэлиэлии звеноларын состаантарын толору сүүмэрдэһии, кинилэргэ техниканы, окко туттуллар тэриллэри, сири чуолкайдык сыһыарыы;

—трактордар, холбоонор техниканы уонна от тэриллэри ремуонтаһыын бу ыйы 23 күнүгэр диэри үчүгэй хаачыстыбалаахтык бүтэрии;

—хаһаайыстыба, оттуур звеноларга ахсын рабочай былаанны ойоруу, оттоһуун чуолкай графигын быһыы;

—сылаҥнар ыҥырыылларын отчуттар ортолоругар ейетүү, онон социалистическай куоталаһыыны бастакы күннэртэн кохтоохтук тарийии, отчуттары техническай, культурнай, олох-дьаһах өттүнэн хаачыйыыны былаанналаһыы;

«Сельхозтехника» ороҕуоннаабы отделениета саҥа техниканы уонна саппаас чааны ардыгыны, ону хаһаайыстыбаларга тиирэриини түргэтэтэр дьаһаллары ылыахтаах.

От хомуура бу тирээн кэлэр. Кинилии тэрээһиннээхтик сарадаабыт түһүгэр барыы күүһү түмүөхүн.

Сүрүн болҕомто

Москваҕа буола турар аан дойдулары коммунистическай уонна рабочай партиялар Сүбэ мунньахтара тас дойдулар хаһыаттарын сүрүн тематынан буолар. Үүгүс прогрессивнай прессалар бастакы балаһаларын Сүбэ мунньах ылымыт «Вьетнамҥа кэҥэх, эйэ, чэчэгэй суох буолуу» документыгар анныыллар. Вьетнам бомбардировкалыыр ыҥырыыны бинир сахалаан ылыныы» диэн суруйар Польша хаһыата «Трибуна люду»,—Сүбэ мунньах үлэтигэр бинир сомоҕо буолуутта улахан дьулуһуу баарын эссе тогул чаҕылхайдык көрдөрөр. Хаһыат итиҥ документы охсуһар Вьетнамҥа кемеллэр программаннан аатты ыыр.

Чехословакия бочуоттаах Сүбэ мунньах эйэ, демократия уонна социализм иҥин охсуһуута коммунистическай уонна рабочай хамсааһыннар бинир сомоҕо буолуулларын бөдөргөтүүгэ кылаҥ үөскэтиэ диэн тоҕоостоох балыстыыр. Сүбэ мунньах кыттыылаахтара,—диэн ыйар «Руде право» хаһыат,—империализм общественнай сайдыыга сүрүн туормаһыын, аан дойду барыы дойдуларын рабочай кылаастарыгар, демократическай уонна антиимпериалистическай күүстэригэр сүрүн остоҕуннан буоларын көрдөрүүгэ хаҥаҥнаабыт бинир сомоҕолорун көрдөрдүлэр.

ГДР хаһыаттара «интернационализм—үрдүкү принцип», «социализм—кыайтарыгаһа суох күүс», «империализм политиката—каскыла суох»—диэн төбөлөрдөөн коммунистар аан дойдуларын форумнарын үлэтин түһүнэн матырыйаалларын бочуоттуллар. «Берлинер пайтунг» Сүбэ мунньахха бырааттыы партиялар представителларын этиилэрин бочуоттаан туран, империалистар агрессивнай политикаларын утарыы охсуһуута барыы революционнай хамсааһын уонна барыы прогрессивнай күүстэр дьайыыларын бинир сомоҕото уонна түмсүүлэҕэ быһаарар оруоллаах диэн чөрбөтөн бэлиэтиир.

ССТА.

КОММУНИСТИЧЕСКАЙ УОННА РАБОЧАЙ ПАРТИЯЛАР ААН ДОЙДУТААҺЫ СҮБЭ МУННЬАХТАРЫГАР

Москваҕа коммунистическай уонна рабочай партиялар аан дойдутааһы Сүбэ мунньахтара үлэтин саҕалаан ыытар.

Бэс ыйын 12 күнүгэр Сүбэ мунньах кыттыылаахтара Соҕуруу Вьетнам Бириэмэннэй революционнай правительствотыгар телеграмма ыыттылар. Сүбэ мунньахха кыттар 75 партиялар представителлэрэ Соҕуруу Вьетнам Бириэмэннэй революционнай правительствотын, Вьетнам национальнай бүттүүнүн бүтэһиктээх кыайыыта диэри охсуһуутугар хаҥаҥнаабыт ойоҕулу ылыахтара диэн эрдиэхтэрэ.

Коммунистар аан дойдутааһы форумнарын кыттыылаахтара баҕаланнай-фашистскай диктатураны утарыы охсуһар Греция коммунистарын уонна демократтарын кытта бырааттыы бинир сахалаһыылларын биллэрдилэр. Ыллыбыт Сайабылаанньаҕа мунньах барыы дойдулар үлэлиттэрин киэн маассаларын, демократическай уонна прогрессивнай күүстэрин Грециҥэ репрессиэлэ тохтотуу уонна барыы политическай хаайыылаахтары барт түргэнник босхолуу соруйуулаахтык модьуйаллыларыгар ыҥырда.

Мунньах аадырыһыгар Советскай Союз заводтарын, фабрикаларын колхозтарын уонна совхозтарын коллективтарыттан, партийнай уонна общественнай тэриллэртэн, бинирдиилээн советскай гражданнартан мунньаҕы эҥэрдэлээн уонна кинилэх ситиһиини баҕаран үгүс ахсаннаах суруктар кииртилэр. Мунньах барыы советскай дьоҥҥо уонна тэриллэргэ кинилэр истин эҥэрдэлэрин уонна баҕаларын иҥин махтанарын биллэрдэ.

ССТА.

Бинир сомоҕолоһууну бөҕөргөтөргө дьулуһуу

Тас дойдулар бочуоттаах коммунистическай уонна рабочай партиялар Москваҕа буола турар аан дойдутааһы мунньахтарын сүрүн кыаллыы кыаллык сыдьаттар. Социалистическай дойдулар, капиталистическай дойдулардааҕы коммунистическай уонна рабочай партиялар хаһыаттара мунньах хаамыытын туһунан сиһилии отчуоту, делегациялар представителларын этиилэрин бочуоттуллар. Польша «Трибуна люду» хаһыата дьиэсүүсэҥэ империализмы утарыы охсуһуута бинирэ үлэлэһии ордуҥ кедьүүстээх ойоруута дьулуһуу улаханнык болҕомтону туһалаайар. «Мунньах кыттыылаахтарын этиилэрэ кэҥи ыймах кыр остоҕуун—империализмы утарыы охсуһуута аан дойдутааҕы антиимпериалистическай хамсааһын бинир сомоҕолоһуутун бөҕөргөтүүгэ туһалаайыллар,»—диэн ыйар «Нойес дойчланд» (ГДР). «Ас-Саура» диэн Ирак хаһыата ССКП КК Генеральнай секретаря Л. И. Брежнев саҥа сайдан иҥэр дойдуларга баайынай активнай оруолун туһунан этиитигэр уонна «рабочай кылаас уонна баайынай аймах сомоҕоһуоҥа национальнай босхолоһуулаах революцияны тиҥэтэр тирэхтэргэ, колониализм сорудуларын бүкатыныахтык туоратарга кыаҕы биэриэҕэ» диэн тоҕоостоох балыстаһыннарыгар болҕомтону туһалаайар.

ССТА.

БИРИЭМЭННЭЙ РЕВОЛЮЦИОННАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО САСТААБА БИЛЛЭРИЛИННЭ

Ханой. Бэс ыйын 12 күнэ. ССТА. Вьетнамскай информационнай агентство, АПО агентствотыгар сигэнэн туран, босхоломмут ыраах 1969 сыл бэс ыйын 6—8 күннэригэр буолбут воруот представителларын ыҥырбыттан аныгыт Соҕуруу Вьетнам Республикатын Бириэмэннэй Революционнай правительствотын 22 киинтэн саастаантаах чилиэннэрин нималарын биэрдэ.

ВИА иҥитиннэрэрэ, правительство председателинэн Хюинь Тан Фат аныаҥа диэн этиллэр. Оборона министринэн Чан Нам Нуг, тас дойдулардааҕы дьыала министринэн Нгуен Тхи Бинь аныллыбыттар.

РЕВОЛЮЦИОННАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВОНЫ БИЛИННИ

Алжир. Бэс ыйын 12 күнэ. ССТА. Алжир Народнай Демократическай Республиката Соҕуруу Вьетнам Бириэмэннэй Революционнай правительствотын билиннэ.

Пхеньян. Бэс ыйын 12 күнэ. ССТА. КНДР правительствота Соҕуруу Вьетнам воруотун дьиэнээх сокуоннай представителин быһыытынан билиннэ уонна кинини кытта дипломатическай сыһыаны олохтуурга быһаарда.

Берлин. Бэс ыйын 12 күнэ. ССТА. Германия Демократическай Республикатын Министрдэрин Совета Соҕуруу Вьетнам Республикатын Бириэмэннэй Революционнай правительствотын билиэргэ быһаарда диэн иҥитиннэрэр АДН агентствота.

Дамаск. Бэс ыйын 12 күнэ. ССТА. Сирийскэй Арабскай Республика бүгүн Соҕуруу Вьетнам Бириэмэннэй Революционнай правительствотын билиннэ.

Гавана. Бэс ыйын 12 күнэ. ССТА. Куба Революционнай правительствота Соҕуруу Вьетнам Республикатын Бириэмэннэй Революционнай правительствотын официальнайдык билиннэ.

Бухарест. Бэс ыйын 12 күнэ. ССТА. Румыния Социалистическай Республикатын правительствота Соҕуруу Вьетнам Республикатын Бириэмэннэй Революционнай правительствотын билиэргэ быһаарда.

Браззавиль. Бэс ыйын 13 күнэ. ССТА. Конго правительствота (Браззавиль) Соҕуруу Вьетнам Бириэмэннэй Революционнай правительствотын билиннэ.

Варшава. Бэс ыйын 13 күнэ. ССТА. Польша бочуоттаах агентствота Польша Народнай Республикатын правительствота Соҕуруу Вьетнам Республикатын Бириэмэннэй Революционнай правительствотын Соҕуруу Вьетнамҥа дьиэнээх уонна сокуоннай былаас буоларын билиэр уонна кинини кытта посольство таһымнаах дипломатическай сыһыаны олохтуурга быһаарда диэн иҥитиннэрэрэ боломуочуйаланна.

СОВЕТСКАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО СОҔУРУУ ВЬЕТНАМ РЕСПУБЛИКАТЫН БИРИЭМЭННЭЙ РЕВОЛЮЦИОННАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВОТЫН БИЛИННИ

СССР Министрдэрин Советын Председателэ А. Н. Косыгин бэс ыйын 13 күнүгэр Кремльгэ Соҕуруу Вьетнам Босхолоҥуутун Национальнай Фронтун бастаҥнай представительствотын баһылыгын Дэҥ Куанг Миньы приемнатаҕа Советскай правительство, воруоттар босхолоҥуулаах хамсааһыннарын өйөөһүнүгэ ленинскэй принциптэриниэн салайтаран уонна Соҕуруу Вьетнам воруотун героическай охсуһуутугар дириҥ ыытаһыллааахтык сыһыаннаһан, Соҕуруу Вьетнам Республикатын Бириэмэннэй Революционнай правительствотын билиэр диэн иҥитиннэрдэ.

ССТА.

Пропагандистар сүбэ мунньахтара

Ороҕуон кинигэр бэс ыйын 13 күнүгэр пропагандистар уонна лекторлар сүбэ мунньахтара буолан аста. Онуоха мунньах кыттыгастаахтарынан ССКП райкомун инструктора Неустроев И. Д. «Аан дойду коммунистическай уонна рабочай партиеларын Москватаабы Сүбэ мунньахтарын уонна Мао Цзэдун болҕомтоҕун хайдыылах дьайыларын туһунан», управление инженер-механика Синцев И. И. «Ленин уонна научнай-техническай прогресс» диэн темаҥа лекциялара истиллиннэ уонна ССКП райкомун пропагандаҥа уонна агитацыяҥа отделын сэбиэдиссэйэ Пермяков М. Е. «Пропагандистскай уонна лекционнай үлэ соруктарын туһунан» дакылаата дьүүллэҥнилиннэ.

Итиэннэ бойдоҕоттар саналарын Сотников В. Г., Неустроев М. Д., Барашков Н. Д., Ермолаев Н. Н. оннун да этиттэр эттилэр. Мунньахха кэлбит пропагандистартан уонна лекторлартан алта пропагандистскай бөлөх торуллуннэ.

Пропагандистскай үлэҥэ актыыбынай кыттыыларын ыйын Хатылы аҕыс кылаастаах оскуолатын учуутала Кузьмин Э. А., Хайахсыт аҕыс кылаастаах оскуолатын директора Марков Е. А. ССКП обкомун уонна Саха АССР Министиэрстибэтин Советын Бочуотунай грамоталарынан, оттон лекционнай үлэҥэ актыыбынай кыттыыларын ыйын совхоз парткомун секретара Кривошапкин Р. Х., народнай судьуйа Попов М. Д., Ленин аатынан колхоз парткомун секретара Федотов И. И. республикатаабы «Знание» общество Махтал граматаларынан наҕараадаламмыттар.

Итиннэ тэҥэ бастыҥ үлэлээх пропагандистарга уонна лекторларга ССКП райкомун бюротун, райсовет исполкомун Бочуотунай граматалара уонна ороҕуонналары «Знание» общество президиумун паматааннай бөлүөхтэрэ туттарылыннылар.

«СО» нерр.

Колхозтаахтар критическэй этиилэрин — олохха

(Отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтар түмүктэриттэн бэлиэтээҥиннэр)

Быйыл олунньу уонна кулун тутар ыйдарга биһиги ороҕуоммут колхозтарыгар отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтар ыытыллыннылар. Итиэннэ ороҕуон олоҕор политическай уонна экономическай суолталаах событиелэнэ буолла. Мунньахтарга колхозтар бырабылыанньалаарын отчуоттуур дакылааттарын дьүүллэҥнии активнайдык барда. Итиэннэ мунньахтарга 1719 киһи сылдьыбыта эбэтэр, 83 киһи тыл этэ. Тыл этээччилэр иккис сыллаах үлэ түмүгүн дьүүллэҥнилэригэр ордук тоҕоостоолоох колхоз олохтуох сүрүн бөҕөрүөстэрэ тохтоотулар, бойдоҕоттоох кыттыылаах этиилэрин туһалаах этиилэрэ киллэрдилэр. Бастыҥ ордук киллэрии общественнай хаҺаайыстыба сайдыытын тутаммын түргэтиттиҥэ бөлүөрдүк комсомолчуоҕа. Мунньахтар түмүктэрин ыытыыга оҥорбуттар, ким колхозтаахтар киллэрбит критическай этиилэриҥэр тохтуохтуун бэлэмнэнэллэр. Ол хааныстарый?

Сүөһү иитиитигэр

Биһиги ороҕуоммут сүрүн дьарыка — сүөһү иитиитэ. Ол да иҥэн сүөһү ахсаанын эбэтин, кинилэргэ ыалдьыбат бородуукуйдары ылыммыт үчүн колхозтаахтар этиилэрэ кинигэр турбута тубэстэнэ буолбатах. Колхозтар эт оҥоһуулуттан идэтийиигэ киириилэриттэн сибээстэлэн ньыраҥ көҥүл эмиэрэ иитии улахан суолтата ылар. Ол эрдэҕэ бу кэскилдээх дьыалаҕа болдьоҥо туруулубатын колхозтаахтар сөпкө критиковалаатылар. Кинилэр ньыраҥнаах мегахтарга тиийэн эрэ барыан, үчүгэй көрүү-истии режим быйыытынан олохтоммотун, эбии аҺылык сиэтиллибэтин сэмэлэтилэр. Үөскэйиэхэн, ороҕуон колхозтарыгар сылын ахсын торуоххо бөлүмнэнии, торуоҕу көрүү-истии, аҺатыы-сиэтии олус молтохтук тэриллэриин мэйдылар. Ол курдук ньыраҥнаах эрдэттэн үчүгэй мисэ бөлүмнэнэллибэт, киллэскэлэр оҥоһуллубаттар, искусственнай түүт ньөрүллибэт, атын эбии аҺылыктар туһаныллыбаттар. Бу туһунан кэнсэтии ордук Ленин аатынан, Эрилик Эристиин аатынан колхозтар мунньахтарыгар тарыста. Ол эрдэҕэ балаҺыанньа атын да хаҺаайыстыбаларга үчүгэй суох.

Ыраах сүөһү уонна сылгы бөруодатын туһугарыгар үлэ олус бытаанньык барар. Ол иҥэн колхозтаахтар племенной үлэни күүскэ ыытарга, атын сирдэртэн племенной атыыр оҕустары, сылгылары ааларга, ыраах искусственнайдык сиэмэлэтиигэ кэмэлдьиҥнэ эттилэр. Колхозтар мунньахтарыгар түүт ыаммын үрдэтэр ньыраҥ охсуһуу молтоҕо бөлүэхтиннэ. Маныаха ордук торуоҕуйан үлэ кыалыыбат. Эбии аҺылык дьаҥчан сиэтиллибэт. Сайылыкка тахсыы эрдэттэн үчүгэйдик бэлэмнэнэллибэт. Оттон үүт хаачыстыбата молтоҕо биир суол оҥуобай кэнсэтиигэ турда. Итиннэҥэ туустаах дьонтон кордоҕуо молтоҕун туһунан Ленин аатынан колхозка үүгэс кийи кэнсэттэ. Колхозтаахтар сүөһү үлэһитэриин олоҕор уонна үлэлиир үсүлүөбүйааларын туһаайан дьыалаалар ыытыахтарыгар бардылар. Фермаларга баанньыктар үлэлээбэттэр, кинэ кордоруллубат, бэскэдэ садахтик оҥоһуллар. Ферма ыарахан үлэлэрин механизацыалаабыкка быһаарыллыах үлэ барбат. Итиэннэ барыта кинилэр болҕомтолэрун тардара сиэрдээх.

Техника үлэтигэр

Техника — биллиэн колхозка биир быһаарар күүс. Ол иҥэн дьаныы бу бөҕөрүөскэ 16 киһи тыл этэ. Атыннык эттэхха, кэнсэтиэҥ кытыыбыт дьон 20 бырыһыаннаах. Кинилэр этиилэрин сүрүн ис хоһоонун маныыр:

— техника ньоҕоон таҺаарыыта олус наадыйах. Тракторы, массыына курааннах сүүрүүтэ үүгэс. Холобур, Эрилик Эристиин аатынан колхозка массыыналар 19 рейскэ 3519 км курааннах сүүрбүттэр;

— техника алдьанан туруута олус элбэх уонна үөхүн;

— механизаторлар арыгылаан, дьиссиплиннэтэ, сарыа суох сыҺыаннаһан техниканы алдьатыылларын иҥэн эмиэ молтох;

— техническэй көрүү барбат, саппаас чаас тиийбэт;

— техника турар, ороҕуоннар базата үчүгэйдик тэриллибэт

* * *

Итиэннэ курдук мунньахтарга үлэ төлөбүрүн бөҕөрүөстэрыгар, колхозтар сорох салайар үлэһиттэрин, колхозтар үлэлэрин кытта ыкса сибээстээх ороҕуон тэриллэрин аадырыстарыгар критическай этиилэр киирдилэр. Тыл этээччилэр дьахталлар уонна ыччаттар производствоҕа быһаарар күүс буоталларын ыйан туран, кинилэр ортолорутар интэриэйдэтэр үлэ молтоҕун, олоҕор, үлэлиир усулуобуйалара соптоохтуук тэриллибэтин, дьахталлар, ыччаттар салайар үлэҕэ тардылыбаттарын үүгэс кийи бөлөхтөтө. Барыа колхозтарга кэриэтэ тыа хаҺаайыстыбатын артыыльын Уставын кэһии, колхоһунай демократиянны тутуспат буолуу, общественнай баайы-дуолу харыстаныыга суох сыҺыаннаһыы чахчылара критикаҕа тардылыннылар.

Колхозтаахтар итиэннэ да атын үүгэс туһалаах этиилэри киллэрдилэр. Ол эрдэҕэ быйыгы отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтары ыытыыга тахсыбыт итэҕэстэри машна эмиэ бөлөхтөөн аҺар наадыйдылар. Бастакытыынан, хаспыт отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтарга ыыллыыбыт ууруахтар, онно колхозтаахтар киллэрбит этиилэрэ хайдах олохха киллэриллибитин туһунан быраабылыанньа эбэтэр ревизионнай комиссия отчуоттуур дакылааттарыгар даҕаны, кэнсэтиҥнэ даҕаны ахтыллыыбата. Иккиҥнэн, быраабылыанньа чилэниэрэ бэйэлэрин эбээһинэстэриигэр сыҺыаннара үүгэйдик кэрдэрүллүбүтэ. Үсүһүнэн, дакылааттары дьүүллэҥнии сорох колхозтарга, ордук Эрилик Эристиин аатынан, Калинин аатынан колхозтарга, үксүн ситиһиини эрэ чэрбэтэн баалыстаҥнии быһыытынан барда. Онон үлэ хамнаска баар итэҕэстэргэ о. чумпаах критика кыайан оҥоһуллубата. Тордуһүнэн, түөрт колхоз мунньахтар биир да эдэр ыччат тыл эппэтэ. Иккиҥнэн бу итэҕэстэр колхозтар салалталарынан партийнай тэрилтэлэриниэн үчүо танара иннэ.

Критика — биһиги олохпут сайдыытын хамсатар күүһэ. Оттон колхозтар быйылгы отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтарыгар колхозтаахтар киллэрбит этиилэрэ, мунньахтар ыыммыт уураахтара — бу икки сыллаах үлэ программата. Ол иҥэн колхозтар быраабылыанньалара киирбит критическэй этиилэри түүнэр, кинилэри олохха киллэрэр дьаһаллары ылар эбээһинэстээхтэр. Итиэннэ хаҺаайыстыба иҥигэр экономическай үлэни туоһарыыны кытта ыкса сибээстэнэхтээх. Колхоз Уставын хаалбаннаабакка толоруу, колхоһунай демократиянны сайыннарыы, бириигэдьиирдэр, участок, бириигэдэ советтарын оруолларын үрдэтии, туустаах үлэҕэ ордэбили олохтоохуун, общественнай баайы-дуолу харыстаныы, үлэ дьиссиплиннэтин бөҕөргэтүү — бу буоталлар туруоруллар кэрдэбүллэр. Колхозтаах бааһынай, сии бүттүүн советскай норуот күрдьук, улуу сирдьит В. И. Ленин тэрээбүтэ 100 сылын туолар үөрүүлээх юбилейын ситиһиилээх көрсүөргэ бэлэмнээн, Онуоха ыыллыыбыт эбээһэстэлистибэни толоруу, отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтар уураахтарын, колхозтаахтар киллэрбит этиилэрин олохха киллэрии дьоһуннаах бэлэҕинэн буолуоҕа.

С. СОБАКИН, производственнай управление старшай бухгалтера.

Ыанньыксыттар куоталаһыыларын киэҥник тэнитиэҕиҥ

Үүт уонна тэрээһин

Ленин аатынан колхоз Одьулуунаабы учаастатын фермаларын коллективтара бэйэлэрин колхозтарын Кыстык-Кудаҕаатаҕы мичат-комсомольскай ферматын колхозтына сайыныгы түөрт ыйдарга биирдии фуражнай ыраахтан 1203 кг үүтү ыырга эбээһэтэлистибэ ылынан туран ороҕуон бары ыанньыксыттарыгар таҺаарбыт ыыгырыылларын биир саанаан ойуулар уонна бэйэлэриигэр саҥа үрдэтиллибит соруктары туруорунналар.

Бу учаастак Таатта-таабы бастакы бириигэдэтин Таатта-Чараҥын ферматын аҕыс ыанньыксыттара, бэйэлэрин кыахтарын аҕыйаан уонна суоттанан көрөн бараннар, куох сайын олгон бэлэмнээх түөрт ыйдарыгар биирдии фуражнай ыраах ахсыыннан 1000 кг үүтү ыырга үрдэтиллибит эбээһэтэлистибэни ылыныылар. Ол иҥэн ССКП обкомун чилиэнигэр кандидат Христина Степановна Дьячковская — 1179 кг, үүс сылларга үлэлээбит кырдьаас ыанньыхсыттар А. С. Шестакова — 1094 кг, М. М. Константинова — 1023 кг, К. С. Алексеева — 1093 кг. Итиэннэ курдук, иккис бириигэдэ Хараандыйатаабы фермата аҕыс ыанньыксыттара, эмиэ итиэннэ ыыгырыыны ойоон туран, биирдии бэйэлэриигэр үрдэтиллибит эбээһэтэлистибэлэри ылынныылар. Ол иҥэн Э. Д. Константинова — 1031 кг, М. Д. Яковлева — 1068 кг, У. Д. Лаврова — 1031 кг үүтү ыырга.

Итиэннэ учаастак үрдүнэн ыанньыксыттар биирдии фуражнай ыраахтан үүтү ыаҺыны бастакы ылыммыт эбээһэтэлистибэлэриттэн 160—170, оттон быыаныыттан 300—400 килограммынан үлаатыннаран туран, сыл түмүгэр 1500—1700 кг үүтү ыырга соруктаннан сайыныгы быйаҥнаах ыйдары сардаастылар.

Бу соруктары ситиһиилээхтик толоруу кыһаныылаах уонна үүгэс тэрээһин үлэни эрэйэр. Маныаха фермаларга буолуталаабыт мунньахтарга ыанньыксыттар учаастка, бириигэдэлэр салайаччыларын уонна үүтү ыаҺыны үрдэтиигэ быһаччы эбээһинэстээх зоотехниктар тэрээһин дьаһаллара ситэтэ суоҕун сыгыы критикаҕа тартылар. Ол курдук, ыам ыйын бүтэһигиттэн күн бүгүҥнэ диэри биир да ыанньха убаас кээннньөрбө бэриллэ илик. Итиэннэ бириигэдэтиэн уотунан сиэтиллибэхтэн хаачыйбатахтан уонна хаҥкы сайылыкка тахсыыннан сибээстээн кээннньөрбө оҥорор үөлаттары кыстык сиэтэн тиэйэн ааҕыллыбатахтан буолбут. Оттон Таатта-Чараҥын ыанньыксыттарын үөлаттарын кымыс оҥоһуутуттан ылан биэрбиттэр.

Туолбут механизированнай тиэтиэгин мөнтөҺө бүтэ илиҥнэн уонна үлэһит илиҥнэн толору хаачыйбатахтан иккис бириигэдэ ыам ыйыгар үүтү ыаҺыы таҥнары түһүүтэ тахсыбыт. Ол түмүгэр итиэннэ ыйга үүт валовой ыамын быыаана баара-эрэ 88 бырыыбын толоруллубут. Оттон бастакы бириигэдэ Төҥүргэстээх фермата ыам ыйын бүтэһигэр бостуугунан хаачыйбатахтан ыанньыксыт ахсын иккилии-үстүү ыыах маассабайдык сүтэн, сиргэ хоҥон, үүс үүт сүтэриллибит.

Фермаларга ыанньыксыттар быыаныыларын эбээһэтэлистибэлэрин уонна оҥу хайдах толорон иҥиилэрин көрдөрөр хаанык да көрдөрөн агитация көрүнүэрэ суохтар. Кинилэргэ баччаанга диэри политтэрийэччилэр сыҺыарыллыа иликтэр.

Маны тэҥинэн, фермаларга иҥит-хомуос тиийбит уонна олус эргэрбит, маарылламмат букатын ситэтэ суох хаачыллар. Ыаммыт үүтү сойутуу тэриллибэт, аҕаҕас сиргэ туруоруллар, үүт үһүе группаҕа тиийэ кирдээх уонна кислотноҺа 20 кыраадыстан ордук буолар туболтолорго тахсар. Итиэннэ түмүгэр үүт, сүөгэй тутуллубакка тоннорулларыттан колхоз улахан ночоокко киирэр кутталы үөскэтэбит.

Бу барыта тэрээһин ситэтэ суоҕуттан, маныаха учаастак сэ биэдиссэйэ К. Л. Колесов, зоотехник Д. Е. Пудов уонна бириигэдьиирдэр Павлов, Матвеев көҥүүнүк сыҺыаннаспыттарыттан тахсыбыт.

Колхоз парткома бу боппуруоҕу бэс ыйын 12 күнүгэр кэҥэтиэн дьүүллэстэ. Партком ыанньыксыттар сайыныгы ыйдарга хас биирдии ыраахтан 1000 кг үүтү ыырга ылыммыт үүгэ бачыммаларын биирэстэ уонна тэрээһин үлэҕэ итиэннэ тахсыбыт итэҕэстэри түргэн бириэмэ иҥиэн туоратарга учаастак салайаччыларын, бириигэдьиирдэри уонна туустаах специалистары эбээһинэстээн туран, чуолкай соруктары туруорда.

Т. ТОСКИН.